

EEN HELDENSTRIJD

of

DE KAPITEIN DER BOSCHGEUZEN

EERSTE DEEL

ACHTSTE HOOFDSTUK

Pater Antonius.

Antoon verliet in opgewonden stemming zijn woning en nauwelijks schonk hij den groet terug, dien menige stadgenoot hem eerbiedig bracht.

Eerst richtte hij zijn schreden naar de Walburgakerk, waar een talrijke menigte den morgendienst bijwoonde. Elken ochtend zag men den zoon der weduwe Ravels in het bedehuis en schijnbaar was hij een der vroomste geloovigen, en een der aandachtigste bij al de handelingen der priesters ginds voor 't altaar.

Nu ook bad hij vurig, tenminste 't geprevel zijner lippen verdoofde dat van zijn buurman en toch waren zijn gedachten thuis, in de eetkamer, die hij zoo pas verlaten had.

Hij mijmerde over de zonderlinge verhouding tusschen zijn moeder en Heins en meende dat de laatste de weduwe met zijn geld ondersteunde.

Ofschoon zijn moeder nimmer over financieele zaken met haar zoon sprak, had Antoon toch wel eens gemerkt dat ze van Heins geld ontving.

En omdat deze de rijke burgervrouwe Ravels aldus bijstond, werd hij door den trotschen zoon nog meer gehaat.

— Ik wil geen verplichtingen hebben jegens mijn oom, zei Antoon dikwijls. Hij is een oud-winkelier en ik ben de zoon van een magistraat, hij moet opzien tot mij!

Een monnik beklom den predikstoel; in dezen roerigen tijd werd er wel meer op den morgen van een werkdag gepredikt.

— Broeder Antonius, mompelde Antoons buurman. Wij zullen een schoon sermoen hooren.

Ravels' gedachten dreven eerst af, maar het woord van den geestelijke was zoo heftig, dat ieder wel luisteren moest, 't zij met instemming, 't zij met tegenzin... Verraders, verleiders, bedriegers, booswichten zijn uit de verdoemde Duitse landen herwaarts gekomen en ze hebben onze Nederlanden door hun ketterijen verpest! zoo bulderde pater Antonius... Hun duivelsche leer wil het katholiek Christelijk geloove uit de edele Nederlanden bannen. Niet naar onzen Heiligen vader, den paus, en naar ons, die Gods dienaren zijn, moet gij luisteren, zeggen die hellewichten, maar naar de volgelingen van den valschen helschen ketter Luther, die met zijn duivelsch, helsch venijn de wereld in beroering brengt en de trouwe dienaar van 't opperhoofd der hel blijkt te zijn. En hier in onze goede stad Oudenaarde zijn er ook afvalligen van de Heilige, Rooms-katholieke kerke...

Uitgeroeid moeten ze worden, de valsche profeten, de wolven in lammervachten, de duivelen in menschengedaante! Maar, goede lieden, er zijn er onder de kinderen der kerke, die durven zeggen, dat de Heilige Inkwisitie te wreed is, als zij die pest uit onze landen wil bannen! Wie niet voor ons is, is tegen ons... en wee u, gij die tegen ons zijt, want ge zijt tegen de kerke, tegen den katholieken godsdienst. Ja, tegen God zelf! Ik zal alle dagen tieren tegen de ketterije, en dat er eens iemand van de katholieken zoo stout zij dat hij tegen mij hikke, omdat ik de ketters verdoem, dat hij zich eens tegen mij roere, en zijn bakhuis tegen mij toone, ik zal hem wel mijn tanden durven toonen! De verdoemde Geuzen moeten uit onze stad, uit onze landen geweerd worden! Naar den brandstapel,, naar het schavot met hen, en gij, lauwe katholieken, gij verdient dat de koning van Spanje zijne soldaten hier zende, om u geketend, gebonden, gestropt, met schepen naar Indië en elders, of onder de Turken voor slaven te voeren, dan zult gij onder ketters en ongeloovigen leven!

Maar gij, getrouwe vromen, helpt ons in het werk der zuivering, toont geen deernis met de verdoemde ketters, want zoo zoudt gij uw eigen verdoemenis bewerken! (1)

Op die wijze raasde pater Antonius voort, tot genoegen van sommigen, maar tot ergernis van anderen, wier gelaat het innerlijk gevoelen verried, waardoor 's predikers woede echter nog aangevuurd werd, zoodat de pater op 't laatst met beide vuisten den lessenaar van zijn predikstoel beukte en rood zag van drift.

Antoon Ravels bleef tot het einde van den dienst en bij 't verlaten der kerk mompelde hij: « Wil mijnheer Heins mij niet helpen, dan zal pater Antonius het doen... »

De jongeling begaf zich nu naar de stulp van « Schele Bert », zeer nieuwsgierig naar den afloop van diens bespiegelingstocht.

— Heins weet nog niet, hoe ver ik al op den zoogenaamden verderfelijken weg ben, zei Ravels bij zich zelven. Hij

(1) Wie meent dat we in dit sermoen overdreven, make maar eens nader kennis met de sermoenen van dien tijd en zal zien dat wij nog niet de krachtigste termen aanhaalden.

vermoedt niet, dat de hoogbaljuw mij een proefstuk gevraagd en een lijst gegeven heeft met namen van verdachten, die ik nasporen moet. Och! die lijst ligt al sedert gisteren in de tafelschuif op mijn kamer... ik moest ze beter weggesloten hebben, doch moeder snuffelt nooit tusschen mijn papieren; waarom zou ze het nu doen! In alle geval, niemand zal mij kunnen weerhouden een gewichtig ambt te verkrijgen!

Ja, ik ben eerezuchtig... een hooge rang en de schoone Lysbeth tot vrouw! 't Is waar, Lysbeth heeft ook kettersche neigingen, en ik moet mij nu wat plooiën naar haar gevoelens, maar eens de mijne, zal ze al die dwaasheid spoedig moeten vergeten.

Plots bleef Antoon eerbiedig staan om een ruiter te groeten. Deze ruiter scheen toch geen deftig man, want hij droeg een ruwe kleeding en was blootshoofds. Zijn ongekamde haarbos en verwarde baard maakten zijn reeds ongunstig gelaat nog afstootelijker. De linkerhand hield den toom van zijn mager paard, en in de rechter drukte hij een dikken knuppel. Toch boog Ravels diep, terwijl de havelooze kerel met een korten hoofdknik trotsch den groet beantwoordde.

— Titelmans, mompelde Antoon, den ruiter naaogend, de machtige Titelmans! Hij vermoedt niet, dat ik eens zijn onmisbare helper worden zal... en ha! waarom zou het niet kunnen, dat ik zelfs zijn plaats innam? Vooral tegenwoordig overwint de stoutmoedige de gansche wereld.

Allerlei luchtkasteelen bouwende, vervolgde Ravels snel zijn weg, tot hij weldra het kleine huisje van zijn spion bereikte. Antoon zag omzichtig naar alle zijden, want hij had nog te veel schaamtegevoel, om openlijk te toonen, dat hij met schelen Bert zaken verhandelde, maar toen hij geen levend wezen in 't straatje bemerkte, sprong hij vlug de armzalige woning binnen.

De spion vermaakte zich door een mes in de ruwe tafel te stooten en wel met zooveel kracht, dat het wakke meubel schudde en daverde.

— Ha, meester Ravels! riep Bert opgewonden. Blij u te zien!

— Wat voert ge nu toch uit? vroeg de bezoeker, naderbij tredende en bemerkende, dat Bert met krijt harten op 't tafelblad geteekend had.

— Ik neem wraak, antwoordde de spion.

— Op dat arme hout...

— Helaas! voorloopig moet dit hout het ontgelden, maar in afwachting oefen ik mij, heer Ravels. Dit hart is van Blommaert, dat van Wybo, en het derde van een zekeren Deschepper en dit kleine van een meisje, dat wel een duivelin gelijkt.

— Zijt ge krankzinnig geworden, Bert! Maar houd op met dat zottenspel en vertel mij uw wedervaren.

— Met genoeg, heer Ravels... maar laat ik beginnen met te zeggen, dat ik dezen morgen op mijn bloote knieën alle heiligen van den Hemel gedankt heb en hen bij de eerste gelegenheid een dikke kaars offeren zal...

— Die ge eerst bij den een of anderen koster stelen moet, denk ik, viel Antoon lachend in. Maar spreek op, wat weet ge?

De spion verhaalde nu zijn avonturen, die de lezer kent tot op het oogenblik, dat de wraakzuchtige Deschepper den verspieder in de Schelde wierp.

— Door dien vervloekten steen aan mijn been zonk ik op den bodem der Schelde, vervolgde Bert, en ik meende reeds mijn arm zieltje in de voorspraak van alle Heiligen aan te bevelen toen ik aan een redmiddel dacht. Oordeel nu zelf heer Ravels, of ik veel tegenwoordigheid van geest bezit! Moest ik als beul eens misslaan en den schouder in plaats van den hals eens ketters raken, dan zou 't getier en 't gehuil van de omstanders mij niet van mijn stuk brengen.

— Vertel voort, zonder al die omwegen! drong de bezoeker aan.

— Ik lag daar op den slijkbodem, die in 't voorbijgaan gezegd, vreeselijk stonk... en haalde bedaard mijn mes uit de scheede en sneed het touw door...

— Ge liegt!

De duivel hale mij, als ik één woord lieg, heer Ravels... Zie — en Bert schoof zijn hoos af — hier is het litteken van dat vervloekte touw...

Ik was van den steen bevrijd en om dan naar boven te schieten en over den stroom te zwemmen, dat alles duurde maar een schietgebede...

— Waarom zwomt ge in plaats van naar de stad niet

naar de andere zijde, dan hadt ge die geuzen kunnen volgen...

— Ik was wel nat, heer Ravels, maar kon mij toch anders drogen dan aan een tak in het bosch! Ge verstaat me, nietwaar? Onvermombd waag ik mij niet alleen in het woud, waar schele Bert ontvangen zou worden als een hond in 't kegelspel... De Geuzen hebben ook eindjes touw en halsbandjes die te nauw zijn, heer Ravels.

— Dus ge weet niets anders dan dat Blommaert en Wybo naar 't woud gingen?

— Om er samen te spannen met de Geuzen... en de rest kunt ge wel raden! Ze willen natuurlijk hun vriend Backereel verlossen. Maar ik heb nu ook een rekening met die moordenaars te vereffen! Ik betaal niet gaarne rekeningen, maar in dit geval zal ik mild zijn! Ha! die schavuiten... Laat ik ze maar eens in een stil straatje tegen 't lijf loopen... ze zullen ondervinden, dat ik niet voor niets deze harten op de tafel geteekend heb!

En vloekend van woede, greep Bert zijn mes en kerfde als een wildeman in het hout.

— Zoo zal ik ze treffen... Zoo, vlak in hun schurkenhart... en ik zal er 't mes in omkeeren!

— Houd op, dwaas! riep Ravels, zelf verschrikt.

Gij zult Blommaert en Wybo ongemoeid laten... Neen, val niet uit, Bert, ik verzeker u, hun loon zullen ze krijgen... eerst in de tortuurkamer, dan op 't schavot.

— O! gaven alle Heiligen, dat ik hun beul mocht zijn! kreet de ellendeling, terwijl zijn oogen van wraaklust fonkelden.

— Wie weet, Bert, ik zal een voornaam ambt krijgen en dan nooit vergeten, dat ge een moedige onverschrokken kerkel zijt. Maar ge belooft mij Blommaert en Wybo ongemoeid te laten.

Ravels gooide schijnbaar achteloos een goudstuk op tafel, dat de spion driftig opgrabbelde.

— Ge zult hen ongemoeid laten, hernam de bezoeker.

— Als gij het eischt... en als ze toch hun straf krijgen.

— Wees gerust. En luister nu... dezen avond moet ge weer post vatten aan Blommaerts achterdeur, maar laat u ditmaal niet verrassen.

— Geen nood! Gisteravond sloop ik vlak bij die fielten, om hun gesprek beter af te luisteren, en maakte te veel gerucht, maar voortaan laat ik mij niet meer vangen.

— Goed! Nu iets anders. Weet ge waar pater Antonius woont?

— Ha, onze felle predikant! Wel, die heeft twee woningen, eerst 't klooster bij de kerk, waar hij weinig, en dan de taveerne, « De Zoete Druif » buiten de Meerschpoorte, waar hij veel verblijft.

— Spot niet!

— Ik spot niet, heer Ravels! Ga dezen avond maar eens naar « De Zoete Druif » en ge zult er ons patertje vinden! Maar zoo ge hem spreken moet, begeef er u dan vroeg heen, want als Antonius naar de stad terugkeert rolt hij soms meer dan hij gaat, of ziet hij al de boomen langs den weg voor heiligenbeelden aan, tot wier eere hij een schietgebede leest, hen vooral smeevend den wijnoogst te zegenen!

— Ge zijt een schalk!

— Overtuig u zelf, heer Ravels! Ik zelf heb hem dikwijls naar huis gebracht, doch op zekeren avond riepen eenige spotvogels: « Nu leidt Antonius niet zijn zwijn, maar 't zwijn leidt den heilige » en omdat de pater durfde beweren dat ik het zelf geroepen had, liet ik hem los, zoodat hij zijn bed in het slijk maakte. Pater Antonius houdt van een stevigen beker, nu hij verdient wel een slokje, want daar hij zoo bliksemen en donderen kan op zijn preekstoel, heeft hij altijd een droge keel.

— Hoe laat begeeft hij zich naar die taveerne!

— Na den avonddienst.

— Nu ga ik heen, Bert, ge weet dus wat ge te doen hebt... O ja, ik zou het bijna vergeten, ge moogt zoo ook wel eens op Heins... letten... ge kent hem.

— Uw edele oom, heer Ravels, wie kent hem niet, hij heeft duizend keer meer kronen in zijn kas dan ik sproeten op mijn gelaat... en sproeten heb ik helaas veel, want ieder meisje weigert er mij voor...

— Zijt gij trouwlustig? vroeg Antoon met meer dan gewone belangstelling.

— Wat zal ik zeggen, heer Ravels, gij wilt nu in de geheimen van mijn hart dringen, die alleen aan de Heiligen

bekend zijn! Zit ik hier niet somber en eenzaam, als een oester in zijn schelp... en dan, ik ben niet van steen...

— Welnu, als ge goed uw best doet, kan ik u wel een braaf huisvrouwje bezorgen.

— Is 't waar? En een schoon...

— Even schoon...

— Als ik leelijk ben!

— Ge spreekt maar raar over u zelven!

— O, ik heb geen spiegel noodig om te weten, dat ik een afschrik voor de meisjes ben...

— Welnu, toch kan ik u een bevallige deerne als bruid schenken, maar ge moet me eerst trouw dienen!

— Vertrouw op mij, heer Ravels!

— Goed! Zie nu eens, of het veilig is op straat, niemand moet mij hier zien uitgaan.

— Bert is een te treffelijke gezelschap voor u, nietwaar! Maar ja, de wereld is slecht... en de deugd wordt op de aarde slecht beloond; ik troost me maar met de gedachte, dat de Heiligen mij beter kennen en mij eenmaal — niet te spoedig, hoop ik — een eereplaats hierboven zullen bereiden.

Zoo sprekende stak de schelm zijn leelijken kop naar buiten en hernam:

— Geen kat zelfs is er te zien!

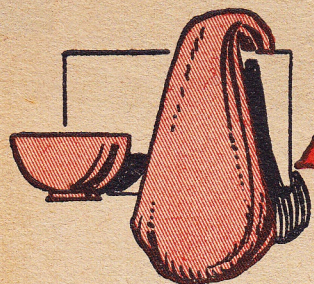
— Tot morgen, dan!

— Tot morgen, heer!

— Hij zal mij een vrouw bezorgen, mompelde Bert, toen Ravels weg was, een die hij uit zijn vaarwater wil hebben, natuurlijk... Och, heer Ravels, gij zijt rap met uw beloften, maar Bertje ziet goed, al moet hij naar het stadhuis kijken om de St. Walburga te aanschouwen. Gij betaalt ruim... en dat is het voornaamste... ik zal u pluimen als het hoentje dat ik gisteren uit den korf van de vrome boerinne stal, die een schietgebedje las voor 't Onze Lieve Vrouwje op den Burg.

EEN

HELDEN

STRIJD

*of de kapitein
der boschgeuzen*

door A. HANS

EEN

HELDENSTRIJD

OF

De Kapitein der Boschgeuzen

door

A. HANS

EVANGELISATIE DRUKKERIJ

Groendreef, 67, Brussel

—
1926